

Hallituksen esitys eduskunnalle laeiksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun muuttamisesta, sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n muuttamisesta sekä rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain 5 luvun muuttamisesta

ESITYKSEN PÄÄASIALLINEN SISÄLTÖ

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia, sijoituspalvelulakia ja rahoitusvakausviranomaisesta annettua lakia.

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettuun lakiin ehdotetaan lisättävän säännös alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustamisesta sopimuksissa.

Sijoituspalvelulakia muutettaisiin siten, että sellaisten sijoituspalveluyritysten, joille asetetaan laissa 730 000 euron osakepääomavaatimus ja jotka tarjoavat säilytyspalvelua, ei olisi laadittava luottolaitostoiminnasta annetussa laissa tarkoitettua elvytysuunnitelmaa.

Rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain säännöksiä maksusitoumuksen käytöstä ja talletussuojamaksujen määräytymisestä täsmennettäisiin. Rahoitusvakausvirasto voisi arvioida talletussuojamaksun määräytymisen perusteena käytettävää riskiä eri menetelmin, joista säädettäisiin tarkemmin lain liitteessä. Jos talletuspankilla ei ole vielä tarvittavia tietoja riskien laskeiseksi, yksittäisiä riskimittareita ei sovellettaisi.

Lait ovat tarkoitettut tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015.

PERUSTELUT

1 Nykytila

1.1 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetussa laissa (1194/2014), jäljempänä *kriisinratkaisulaki*, säädetään luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen kriisinratkaisuun varautumisesta ja taloudellisiin vaikeuksiin joutuneen yrityksen kriisinratkaisusta toiminnan uudelleen järjestämiseksi tai purkamiseksi. Rahoitusvakaussivunomaisesta annetulla lailla (1195/2014) perustetulla Rahoitusvakaussivunomaisella on toimivalta päättää luottolaitoksen ja sijoituspalveluyrityksen asettamisesta kriisihallintoon ja käyttää kriisinratkaisua koskevia välineitä ja valtuuksia sen sijaan, että yritys asetetaan selvitystilaan tai konkurssiin.

Muun muassa kriisinratkaisulailla ja lailla rahoitusvakaussivunomaisesta panttiin täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivin 2014/59/EU, annettu 15 päivänä toukokuuta 2014, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten elvytys- ja kriisinratkaisukehyksestä sekä neuvoston direktiivin 82/891/ETY, Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivien 2001/24/EY, 2002/47/EY, 2004/25/EY, 2005/56/EY, 2007/36/EY, 2011/35/EU, 2012/30/EU ja 2013/36/EU ja asetusten (EU) N:o 1093/2010 ja (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, jäljempänä *kriisinratkaisudirektiivi*.

Kriisinratkaisulaissa ei erikseen säädetä alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustamisesta sopimuksissa. Kriisinratkaisudirektiivin 55 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on edellytettävä direktiivin soveltamisalan piiriin kuuluvilta luottolaitoksia ja sijoituspalveluyrityksiä ottamaan käyttöön sopimusehto, jolla velkoja tai velkasopimuksen osapuoli tunnustaa, että velkaan voidaan soveltaa alaskirjaus- tai muuntamisvaltuuksia, sekä sitoutuu hyväksymään pääoman tai maksamatta olevan määrän mahdollisen vähentämisen, muuntamisen tai mitätöimisen sen seurauksena, että kriisinratkaisuviranomainen käyttää kyseisiä valtuuksia. Euroopan pankkiviranomaisen on laadittava 3 päivään heinäkuuta 2015 mennessä luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi säännöksen tiettyjen soveltamisedellytysten sisällön täsmentämiseksi. Euroopan pankkiviranomainen on pitänyt teknisistä sääntelystandardeista julkisen kuulemisen (EBA/CP/2014/33).

1.2 Laki rahoitusvakaussivunomaisesta

Rahoitusvakaussivunomaisesta annetun lain 5 luvulla on pantu täytäntöön Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi 2014/49/EU talletusten vakuusjärjestelmistä, jäljempänä talletussuojadirektiivi, joka on uudelleen laadittu toisinto, jolla korvataan direktiivi 94/19/EY ja sen muutosdirektiivi 2009/14/EY.

Talletussuojadirektiivin 10 artiklan 3 kohdan mukaan kansallisen talletussuojajärjestelmän käytettävissä oleviin rahoitusvaroihin, jotka on otettava huomioon talletussuojajärjestelmän tavoitetaso saavuttamiseksi, voi sisältyä maksusitoumukset. Maksusitoumusten kokonaissuus ei saisi ylittää 30:tä prosenttia mainitun artiklan mukaisesti hankittujen käytettävissä olevien rahoitusvarojen kokonaismäärästä. Talletussuojadirektiivissä säädetään Euroopan pankkiviranomaiselle velvollisuus antaa direktiivin johdonmukaisen soveltamisen varmistamiseksi maksusitoumuksia koskevat suuntaviivat. Rahoitusvakaussivunomaisesta annetun lain 5 luvun 4 §:n 1 momentissa säädetään, että talletussuojarahaston vähimmäistasosta enintään 30 prosenttia voi muodostua talletuspankkien maksusitoumuksista.

Talletussuojadirektiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaan kansalliset talletussuojajärjestelmät voivat käyttää omia riskiperusteisia menetelmiään jäsentensä niille suorittamien riskiperusteisten kannatusmaksujen määrittämiseksi ja laskemiseksi. Kannatusmaksujen laskeminen tapahtuu suhteessa jäsenten toimintariskiin ja siinä otetaan asianmukaisella tavalla huomioon eri liiketoimintamallien riskiprofiilit. Näissä menetelmissä voidaan ottaa huomioon myös taseen vastaavaa -puoli ja riskimittarit, kuten omien varojen riittävyys, omaisuuserien laatu sekä maksuvalmius. Euroopan pankkiviranomainen antaa 3 päivään heinäkuuta 2015 mennessä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan mukaisia ohjeita täsmentääkseen talletusten vakuusjärjestelmään suoritettavien kannatusmaksujen laskentamenetelmää. Ohjeet kuvaavat erityisesti laskennassa käytettävät yksittäiset riskimittarit ja niiden keskinäisen painotuksen, menetelmän, jolla talletuspankit jaetaan riskiluokkiin, riskien ja koon keskinäisten painotusten ylärajat sekä muita tarpeellisia osatekijöitä.

Rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 5 luvun 5 §:n mukaan vuotuinen talletussuojamaksu määräytyy talletuspankin vakavaraisuuden ja korvattavien talletusten määrän perusteella siten, että talletuspankin Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta mukaisesti laskettujen riskien kattamiseksi vaadittavien omien varojen vähimmäismäärän ja omien varojen suhde kerrotaan pankin 8 §:n 1 ja 2 momentin perusteella korvattavien talletusten yhteismäärällä ja näin saatu määrä kerrotaan 5 §:n 2 momentin mukaisella kertoimella. Talletusten yhteismäärä, omien varojen määrä ja omien varojen vähimmäismäärä määräytyvät talletussuojamaksun suorittamista edeltävän tilikauden vahvistetun tilinpäätöksen perusteella. Vuonna 2015 kerättävän talletussuojamaksun määräytymisessä otetaan huomioon korvattavien talletusten enimmäismäärä 31 päivänä joulukuuta 2014 voimassa olleen lainsäädännön mukaisena.

Euroopan pankkiviranomainen on pitänyt julkisen kuulemisen maksusitoumuksia koskevista suuntaviivoista ja talletusten vakuusjärjestelmään suoritettavien kannatusmaksujen laskemisessa käytettävistä menetelmistä (EBA/CP/2014/27, EBA/CP/2014/35).

2 Ehdotetut muutokset

2.1 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

Kriisinratkaisulain 8 lukuun ehdotetaan lisättäväksi uusi 12 a §. Pykälässä säädettäisiin kriisinratkaisudirektiivin 55 artiklassa tarkoitettujen alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustamisesta tietyissä sopimuksissa. Pykälän 1 momentissa lueteltaisiin ne sopimukset, joissa laitoksen olisi käytettävä säännöksessä tarkoitettua sopimusehtoa. Säännöksen soveltamisalan piiriin kuuluisivat ne sopimukset, joihin sovelletaan ETA:een kuulumattoman valtion lainsäädäntöä. Momentin 2 kohdassa korvauskelpoisella talletuksella tarkoitettaisiin rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 1 luvun 3 §:ssä tarkoitettuja korvauskelpoisia talletuksia.

Jos Suomi tai EU on tehnyt luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 15 luvun 1 §:ssä tarkoitetun sopimuksen, laitoksen ei tarvitsisi käyttää sopimusehtoa, jos Rahoitusvakuusvirasto ehdotetun 2 momentin mukaisesti tai EU:n kriisinratkaisuneuvosto Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 806/2014, annettu 15 päivänä heinäkuuta 2014, yhdenmukaisten sääntöjen ja yhdenmukaisen menettelyn vahvistamisesta luottolaitosten ja tiettyjen sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisua varten yhteisen kriisinratkaisumeکانismin ja yhteisen kriisinratkaisurahaston puitteissa sekä asetuksen (EU) N:o 1093/2010 muuttamisesta 12 artiklan 7 kohdan nojalla niin arvioi.

Pykälän 3 momentissa säädettäisiin laitoksen velvollisuudesta toimittaa pyynnöstä Rahoitusvakuusvirastolle oikeudellinen lausunto sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuudesta ja pätevyydestä.

Jos laitos ei noudattaisi tässä pykälässä tarkoitettua velvollisuutta käyttää sopimusehtoa, se ei vaikuta 4 momentin mukaan Rahoitusvakuusviraston oikeuteen käyttää tässä laissa tarkoitettuja valtuuksia alentaa, muuntaa ja mitätöidä velkoja.

Euroopan pankkiviranomainen laatii luonnokset teknisiksi sääntelystandardeiksi, joissa määritellään tarkemmin 1 momentissa tarkoitettun sopimusehdon sisältö ja niiden velkojen luettelo, jotka on rajattu 1 momentin 1 kohdassa tarkoitettulla tavalla soveltamisalan ulkopuolelle laitosten erilaiset liiketoimintamallit huomioon ottaen.

2.2 Sijoituspalvelulaki

Sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 2 §:n 1 momenttia muutettaisiin siten, että vain sellaiset sijoituspalveluyritykset, joihin sovelletaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annettua lakia, olisivat velvolliset laatimaan luottolaitostoiminnasta annetun lain (610/2014) 8 a luvussa tarkoitettun elvytysuunnitelman. Voimassa olevan lain nojalla soveltamisalan piirissä olisivat kriisinratkaisudirektiivistä poiketen myös sellaiset sijoituspalveluyritykset, jotka tarjoavat säilytyspalvelua ja joiden osakepääoman on lain mukaan oltava vähintään 730 000 euroa.

2.3 Laki rahoitusvakuusviranomaisesta

Talletussuojaa koskevan 5 luvun 4 §:ssä täsmennettäisiin, että päätös maksusitoumusten käytöstä kuuluu virastolle.

Lisäksi luvun 5 §:ään lisättäisiin uusi 7—9 momentti riskiperusteisen menetelmän käyttämisestä talletussuojamaksun määräytymisessä. Talletussuojadirektiivin 13 artiklan 2 kohdan mukaisesti virasto voisi käyttää määräytymisperusteena myös muuta menetelmää kuin EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaista arviota. Jos virasto päättää poiketa 1 momentista, viraston olisi otettava huomioon laajasti talletuspankin riskejä kuvaavia mittareita, kuten omien varojen riittävyys, omaisuuserien laatu sekä maksuvalmius. Viraston olisi tällöin noudatettava liitteen mukaista riskien laskentamenetelmää, joka pohjautuu Euroopan pankkiviranomaisen laatimaan ohjeeseen talletusten vakuusjärjestelmään suoritettavien kannatusmaksujen laskemisessa käytettävistä menetelmistä. Liitteessä esitetään maksujen määrittämisessä tarvittava laskukaava, yksittäiset mittarit, talletuspankkien jakaminen riskiluokkiin ja riskiluokille annettavien painotusten rajat.

3 Esityksen vaikutukset

3.1 Laki luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta

Luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten velvollisuudesta käyttää tietyissä sopimuksissa sopimusehtoa, jonka mukaan sopimusosapuoli tunnustaa alentamiskelpoisten velkojen arvon alentamisen ja muuntamisen, aiheutuu jonkin verran kustannuksia. Kustannukset syntyvät kertaluonteisesti joko yksittäistä sopimusehtoa muuttamalla tai osana koko sopimuksen uudelleen neuvottelua. Euroopan pankkiviranomaisen arvion mukaan erot kansallisten rahoitusvakuusviranomaisien käytänteissä saattaisi vaikuttaa negatiivisesti luottolaitoksille ja sijoituspalveluyrityksille tarjotun rahoituksen saatavuuteen ja hintaan. Käytänteitä ja poikkeuksien käyt-

töä yhtenäistävällä Euroopan pankkiviranomaisen teknisellä standardilla voidaan vähentää toimialalle aiheutuvia kustannuksia.

3.2 Sijoituspalvelulaki

Sijoituspalvelulain soveltamisalan muutos vähentää yksittäisten sijoituspalveluyritysten hallinnollista taakkaa, kun kansallinen lainsäädäntö vastaisi kriisinratkaisudirektiiviä ja niiden ei tarvitse laatia elvytysuunnitelmaa.

3.3 Laki rahoitusvakausviranomaisesta

Aiempaa laajempi talletuspankkien riskien arviointi pyrkii ottamaan huomioon pankkien erilaiset toimintamallit sekä ennalta estämään mahdolliset vääristymät, joita liittyy yksittäisen riskimittarin käyttöön. Talletuspankkien riskit voivat olla luonteeltaan hyvin erilaisia ja niiden tasapuolinen huomioiminen vaatii laajaa arviota. Omille varoille asetettavan vähimmäismäärän ja niiden todellisen määrän suhde kuvaa pankkien vakavaraisuutta, mutta riskit voivat olla lähtöisin myös monista muista tekijöistä. Lisäksi omille varoille asetettavan vähimmäismäärän ja niiden todellisen määrän suhde pitää sisällään myös heikkouksia esimerkiksi tase-erien riskipainotuksiin ja pankkien sisäisten riskien laskentamallien toimivuuteen liittyen. Näin ollen laaja riskien arviointi pitää sisällään myös riskipainottaman pääoman määrän sekä mittareita, jotka kuvaavat pankkien saatavien erien laatua ja laajemmin liiketoimintamallia. Lisäksi laaja riskien arviointi ottaa huomioon myös talletuspankkien maksuvalmiuden, joka oli yksi keskeisistä tekijöistä viime vuosien rahoitusmarkkinoiden kriisissä. Riskien laajalla arvioinnilla pyritään myös siihen, että sen talletuspankeille aiheuttamat kannustimet ovat samansuuntaiset muun pankkisääntelyn ja erityisesti vakavaraisuussääntelyn kanssa.

4 Asian valmistelu

Esitys on valmisteltu valtiovarainministeriössä. Esityksestä ovat antaneet lausuntonsa Suomen Pankki, Finanssivalvonta ja Finanssialan keskusliitto. Suomen Pankilla ei ollut ehdotuksesta lausuttavaa. Lakiehdotuksia ja niiden perusteluja on tarkennettu Finanssivalvonnan ja Finanssialan keskusliiton lausuntojen perusteella.

5 Voimaantulo

Kriisinratkaisudirektiivi on tullut saattaa kansallisesti voimaan eräitä velkojen arvon alaskirjaukseen liittyviä säännöksiä lukuun ottamatta 1 päivään tammikuuta 2015 mennessä. Talletus-suojadirektiivin muutosten kansallisen täytäntöön panon määräaika päättyy pääosin 3 päivänä heinäkuuta 2015. Jos talletuspankki ei ole toimittanut Finanssivalvonnalle Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 mukaisista laitosten vakavaraisuusvalvontaan liittyvää raportointia koskevista teknisistä täytäntöönpanostandardeista annetun komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) N:o 680/2014 mukaisesti laadittua taloudellisen tiedon -raporttia (FINREP-raportti) tai vakavaraisuusraporttia (COREP-raportti), osaa rahoitusvakausviranomaisesta annetun lain liitteen riskimittareista sovellettaisiin vasta, kun raportit ovat saatavilla.

Lait ehdotetaan tulemaan voimaan 1 päivänä heinäkuuta 2015.

6 Suhde perustuslakiin ja säätämisyjärjestys

Ehdotettua säännöstä talletussuojamaksun määräytymiseen sisältyvästä Rahoitusvakausviraston harkinnasta tulee arvioida suhteessa perustuslain 15 §:n mukaiseen omaisuudensuojaan. Jäsenvaltion velvollisuus järjestää tallettajien talletussuoja perustuu talletussuojadirektiiviin. Kuten voimassa olevassa laissa, talletussuojajärjestelmän rahoitus on yksinomaan talletuspankkien vastuulla.

Hallituksen esityksessä (HE 175/2014 vp, PeVL 35/2014 vp) todetaan, että talletussuojamaksut ovat valtiosääntöoikeudellisesti veroja. Perustuslain 81 §:n 1 momentissa säädetään, että valtion verosta säädetään lailla, joka sisältää säännökset verovelvollisuuden ja veron suuruuden perusteista sekä verovelvollisen oikeusturvasta. Rahoitusvakausviraston harkintavalta määrätä talletussuojamaksun osana käytettävän riskinarvioinnin menetelmästä on sidottu ehdotetussa säännöksessä.

Edellä mainituin perustein ehdotetut lait voidaan käsitellä tavallisessa lain säätämisyjärjestyksessä.

Edellä esitetyn perusteella annetaan eduskunnan hyväksyttäväksi seuraavat lakiehdotukset:

1.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 lukuun uusi 12 a § seuraavasti:

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

12 a §

Alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustaminen sopimuksissa

Laitoksen on käytettävä sopimuksissa sopimusehtoa, jonka mukaan laitoksen velkoja tunnustaa ja hyväksyy pääoman tai maksamatta olevan määrän alentamisen, muuntamisen tai mitätöimisen viraston päätöksellä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

- 1) velka ei ole 4 §:ssä tarkoitettu velka;
- 2) velka ei ole luonnollisen henkilön eikä muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön korvauskelpoinen talletus;
- 3) velkaan sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä; ja
- 4) velka on laskettu liikkeeseen 1 päivänä heinäkuuta 2015 tai sen jälkeen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos virasto arvioi, että laitoksen tekemään sopimukseen sovelletaan 15 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sopimusta.

Laitoksen on pyynnöstä toimitettava virastolle lausunto 1 momentissa tarkoitetun sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuudesta ja sitovuudesta.

Virastolla on oikeus alentaa, muuntaa ja mitätöidä velkoja tämän lain mukaisesti, vaikka laitos ei käyttäisi 1 momentissa tarkoitettua sopimusehtoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1201/2014, seuraavasti:

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 9—11 lukua. Poiketen mainitun lain 10 luvun 2 §:ssä säädetystä, sijoituspalveluyrityksellä on aina oltava omia varoja vähintään tämän luvun 1 §:ssä säädetty määrä. Sijoituspalveluyritykseen, johon sovelletaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinvetoisuudesta annettua lakia (1194/2014), sovelletaan lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 5 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 4 §:n 1 momentti, ja
lisätään 5 luvun 5 §:ään uusi 7—9 momentti seuraavasti:

5 luku

Talletussuoja

4 §

Talletussuojamaksu ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksu

Jos talletussuojarahaston varojen määrä laskee alle 3 §:ssä säädetyn määrän, talletuspankin on vuosittain suoritettava virastolle 5 §:n mukaisesti laskettu talletussuojamaksu, joka on käytettävä talletussuojarahaston kartuttamiseen 3 §:n mukaiselle vähimmäistasolle. Virasto voi päättää, että talletussuojarahaston vähimmäistasosta enintään 30 prosenttia muodostuu talletuspankkien maksusitoumuksista.

5 §

Talletussuojamaksun määrä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, virasto voi laskea mainitussa momentissa tarkoitetut riskit myös muulla kuin EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisella menetelmällä. Viraston on tällöin riskiä arvioidessaan otettava huomioon laajasti talletuspankin toimintaan liittyvät riskit liitteen mukaisesti. Viraston on arvioitava talletuspankin riskejä seuraavilla tekijöillä ja niitä kuvaavilla mittareilla:

- 1) pääoma, joka muodostuu talletuspankin omavaraisuusasteesta ja vakavaraisuusasteesta;
- 2) maksuvalmius ja varainhankinta, jotka muodostuvat talletuspankin maksuvalmiudesta sekä pysyvän varainhankinnan määrästä;
- 3) varojen laatu, joka muodostuu talletuspankin järjestämättömien saamisten osuudesta;
- 4) liiketoimintamalli ja johtaminen, jotka muodostuvat talletuspankin riskipainotetuista taseeristä ja taseen ulkopuolisista sitoumuksista suhteessa yhteenlaskettuihin varoihin;
- 5) talletussuojarahastolle mahdollisesti aiheutuvat tappiot, jotka muodostuvat talletuspankin niistä varoista, jotka eivät ole vakuuskäytössä, suhteessa korvattaviin talletuksiin.

Jos virasto käyttää 7 momentissa tarkoitettua menetelmää, sen on vahvistettava jokaiselle talletuspankille kokonaisriskimittari yhdistämällä mainitussa momentissa tarkoitetut riskimittarit liitteessä tarkoitettujen menetelmien ja painotusten mukaisesti. Viraston on vahvistettava jokaisen talletuspankin vuotuinen talletussuojamaksu kertomalla vuotuinen perusrahoi-

HE 1/2015 vp

tusosuus riskikorjauksen kertoimella liitteen menetelmien mukaisesti. Riskikorjauksen kertoimen on oltava 0,75—1,5.

Jos talletuspankin Finanssivalvonnalle toimittama taloudellisen tiedon -raportti tai vakava-raisuusraportti eivät sisällä liitteessä tarkoitettuun riskimittariin tarvittavia tietoja eikä riskimittarin määritelmää ole riittävässä määrin EU:ssa yhdenmukaistettu, mittaria ei sovelleta. Muut riskimittarit mitataan tällöin uudelleen niiden liitteen mukaisiin painoihin siten, että painojen summa on yksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

Helsingissä 7 päivänä toukokuuta 2015

Pääministeri

Alexander Stubb

Liikenne- ja kuntaministeri Paula Risikko

Talletussuojamaksujen laskentamenettely

VAIHE 1

Yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden määritelmät

Yksittäiset riskejä kuvaavat mittarit määräytyvät seuraavalla tavalla:

Riskitekijä	Mittari	Määritelmä
Pääoma	Omavaraisuusaste	<p><u>Ensisijaiset omat varat</u> Varojen kokonaismäärä</p> <p>Määritelmä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013, annettu 26 päivänä kesäkuuta 2013, luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten vakavaraisuusvaatimuksista ja asetuksen (EU) N:o 648/2012 muuttamisesta, jäljempänä EU:n vakavaraisuusasetus, 429 artiklan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/62, annettu 10 päivänä lokakuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 muuttamisesta vähimmäisomavaraisuusasteen osalta, mukaisesti.</p>
Pääoma	Vakavaraisuusaste	<p><u>Omat varat</u> Vaaditut omat varat</p> <p>Vaaditut omat varat sisältävät myös Finanssivalvonnan luottolaitostoiminnasta annetun lain 11 luvun 10 §:n nojalla asettamat vaatimukset</p>
Maksuvalmius ja varainhankinta	Pysyvän varainhankinnan määrä	Pysyvällä varainhankinnalla tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 413 artiklassa tarkoitettua varainhankintaa.
Maksuvalmius ja varainhankinta	Maksuvalmius	Maksuvalmiudella tarkoitetaan EU:n vakavaraisuusasetuksen 412 artiklan ja komission delegoidun asetuksen (EU) 2015/61, annettu 10 päivänä lokakuuta 2014, Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) N:o 575/2013 täydentämisestä luottolaitosten maksuvalmiusvaatimuksen osalta, mukaista maksuvalmiutta.

HE 1/2015 vp

Varojen laatu	Järjestämättömien saamisten osuus	<u>Järjestämättömät saamiset</u> Luottojen ja velkainstrumenttien kokonaismäärä
Liiketoimintamalli ja johtaminen	Riskipainotetut tase-erät ja taseen ulkopuoliset sitoumukset suhteessa yhteenlaskettuihin varoihin	Riskipainotetut tase-erät ja taseen <u>ulkopuoliset sitoumukset</u> Varojen kokonaismäärä EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisesti.
Talletussuojarahastolle mahdollisesti koituvat tappiot	Varat, jotka eivät ole vakuuskäytössä	Varojen kokonaismäärä – vakuus- <u>sidonnaiset varat</u> Korvattavat talletukset

VAIHE 2

Yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden jakaminen riskiluokkiin ja luokkien saamat arvot

Kunkin talletuspankin raportoimat yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden havainnot jaetaan viiteen luokkaan siten, että riskiluokkaan 1 kuuluu se viidennes havainnoista, jotka saavat pienimmän arvon kaikkien talletuspankkien raportoimista havainnoista. Riskiluokkaan 2 kuuluu se viidennes havainnoista, jotka saavat seuraavaksi pienimmät arvot ja näin jatketaan, kunnes riskiluokkaan 5 kuuluu se viidennes yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden havainnoista, jotka saavat korkeimmat arvot.

Jos talletuspankkien lukumäärää ei voida jakaa tasan luokkien lukumäärällä, lisätään yksi havainto kuhunkin riskiluokkaan alimmasta luokasta lähtien.

Kuhunkin riskiluokkaan kuuluvat havainnot saavat seuraavat alustavat arvot:

Riskiluokka	Riskiarvo, x_k
1	0
2	25
3	50
4	75
5	100

VAIHE 3

Yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden keskinäinen painotus ja kunkin talletuspankin kokonaisriskejä kuvaavan mittarin laskeminen

Kutakin yksittäistä riskejä kuvaavaa mittaria painotetaan ja sen etumerkki kokonaisriskejä kuvaavan mittarin laskemisessa määräytyy seuraavasti:

Yksittäinen riskejä kuvaava mittari, k	Painoarvo, A_k	Etumerkki
Omavaraisuusaste	0,13	-
Vakavaraisuusaste	0,13	-
Pysyvän varainhankinnan määrä	0,13	-
Maksuvalmius	0,13	-
Järjestämättömien saamisten osuus	0,20	+
Riskipainotetut tase-erät ja taseen ulkopuoliset sitoumukset suhteessa yhteenlaskettuihin varoihin	0,09	+
Varat, jotka eivät ole vakuuskäytössä	0,19	-

Niiden yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden k , joiden etumerkki on negatiivinen, lopullinen arvo määräytyy seuraavasti:

$$\tilde{X}_k = 100 - x_k$$

Kunkin talletuspankin i kokonaisriskiä kuvaava mittari RI_i saadaan, kun lasketaan yhteen kunkin talletuspankin yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden lopulliset arvot, jotka on kerrottu kunkin yksittäisen riskejä kuvaavan mittarinpainoarvolla A_k :

$$RI_i = \sum_{k=1}^n A_k \tilde{X}_{ki}$$

missä n on yksittäisten riskejä kuvaavien mittareiden lukumäärä.

VAIHE 4

Riskien painotus talletussuojamaksuissa ja maksujen määräytyminen

Jotta riskit painottuvat talletussuojamaksuissa niin, että enimmillään riskit voivat kasvattaa maksun 1,5-kertaiseksi tai supistaa maksun 0,75-kertaiseksi verrattuna korvattavien talletusten määrään perustuvaan maksuun, kunkin talletuspankin riskejä kuvaava mittari on skaalattava seuraavasti:

$$\bar{RI}_i = (1,5 - 0,75) * \frac{RI_i - \min RI}{\max RI - \min RI} + 0,75$$

HE 1/2015 vp

Kunkin talletuspankin talletussuojamaksu määräytyy seuraavasti:

$$M_i = \tilde{R}T_i * KT_i * TT * \mu$$

missä KT_i on kunkin talletuspankin osuus korvattavista talletuksista ja TT on kunkin vuoden tavoitetaso yhteenlasketuille talletussuojamaksuille. μ on mukautusmittari, joka on kunkin vuonna sama kaikille talletuspankeille. μ määräytyy siten, että yhteenlasketut talletussuojamaksut saavuttavat kunkin vuonna niille lasketun tavoitetason.

1.

Laki

luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain 8 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
lisätään luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisinratkaisusta annetun lain (1194/2014) 8 lukuun uusi 12 a § seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

8 luku

Velkojen arvonalentaminen ja muuntaminen omiin varoihin luettaviksi rahoitusvälineiksi

12 a §

Alentamiskelpoisten velkojen arvonalentamisen ja muuntamisen tunnustaminen sopimuksissa

Laitoksen on käytettävä sopimuksissa sopimusehtoa, jonka mukaan laitoksen velkoja tunnustaa ja hyväksyy pääoman tai maksamatta olevan määrän alentamisen, muuntamisen tai mitätöimisen viraston päätöksellä, jos seuraavat edellytykset täyttyvät:

1) velka ei ole 4 §:ssä tarkoitettu velka;

2) velka ei ole luonnollisen henkilön eikä muun kuin tilintarkastuslain (459/2007) 5 §:n 2 kohdassa tarkoitetun oikeushenkilön korvauskelpoinen talletus;

3) velkaan sovelletaan Euroopan talousalueeseen kuulumattoman valtion lainsäädäntöä; ja

4) velka on laskettu liikkeeseen 1 päivänä heinäkuuta 2015 tai sen jälkeen.

Mitä 1 momentissa säädetään, ei sovelleta, jos virasto arvioi, että laitoksen tekemään sopimukseen sovelletaan 15 luvun 1 §:ssä tarkoitettua sopimusta.

Laitoksen on pyynnöstä toimitettava virastolle lausunto 1 momentissa tarkoitetun sopimusehdon täytäntöönpanokelpoisuudesta

Voimassa oleva laki

Ehdotus

ja sitovuudesta.

Virastolla on oikeus alentaa, muuntaa ja mitätöidä velkoja tämän lain mukaisesti, vaikka laitos ei käyttäisi 1 momentissa tarkoitettua sopimusehtoa.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

2.

Laki

sijoituspalvelulain 6 luvun 2 §:n muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan sijoituspalvelulain (747/2012) 6 luvun 2 §:n 1 momentti, sellaisena kuin se on laissa 1201/2014, seuraavasti:

Voimassa oleva laki

Ehdotus

6 luku

6 luku

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

Sijoituspalvelun tarjoamisen taloudelliset toimintaedellytykset ja talouden vakauden valvonta

2 §

2 §

Talouden vakaus ja sen valvonta

Talouden vakaus ja sen valvonta

Sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 9–11 lukua. Poiketen luottolaitostoiminnasta annetun lain 10 luvun 2 §:stä, sijoituspalveluyrityksellä on aina oltava omia varoja vähintään tämän luvun 1 §:ssä säädetty määrä. Sijoituspalveluyritykseen, jonka osakepääoman on lain mukaan oltava vähintään 730 000 euroa, sovelletaan lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a lukua.

Sijoituspalveluyrityksen taloudellisiin toimintaedellytyksiin, taloudellisen aseman valvontaan sekä niitä koskevien poikkeuslupien antamiseen sovelletaan luottolaitostoiminnasta annetun lain 9–11 lukua. Poiketen mainitun lain 10 luvun 2 §:ssä säädetystä, sijoituspalveluyrityksellä on aina oltava omia varoja vähintään tämän luvun 1 §:ssä säädetty määrä. Sijoituspalveluyritykseen, *johon sovelletaan luottolaitosten ja sijoituspalveluyritysten kriisiratkaisusta annettua lakia (1194/2014)*, sovelletaan lisäksi luottolaitostoiminnasta annetun lain 8 a lukua.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .

3.

Laki

rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain 5 luvun muuttamisesta

Eduskunnan päätöksen mukaisesti
muutetaan rahoitusvakuusviranomaisesta annetun lain (1195/2014) 5 luvun 4 §:n 1 momentti, ja
lisätään 5 luvun 5 §:ään uusi 7—9 momentti seuraavasti:

Voimassa oleva laki

5 luku

Talletussuoja

4 §

Talletussuojamaksu ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksu

Jos talletussuojarahaston varojen määrä laskee alle 3 §:ssä säädetyn määrän, talletuspankin on vuosittain suoritettava virastolle 5 §:n mukaisesti laskettu talletussuojamaksu, joka on käytettävä talletussuojarahaston kartuttamiseen 3 §:n mukaiselle vähimmäistasolle. Talletussuojarahaston vähimmäistasosta enintään 30 prosenttia voi muodostua talletuspankkien maksusitoumuksista

Ehdotus

5 luku

Talletussuoja

4 §

Talletussuojamaksu ja talletussuojajärjestelmän liittymismaksu

Jos talletussuojarahaston varojen määrä laskee alle 3 §:ssä säädetyn määrän, talletuspankin on vuosittain suoritettava virastolle 5 §:n mukaisesti laskettu talletussuojamaksu, joka on käytettävä talletussuojarahaston kartuttamiseen 3 §:n mukaiselle vähimmäistasolle. *Virasto voi päättää, että* talletussuojarahaston vähimmäistasosta enintään 30 prosenttia *muodostuu* talletuspankkien maksusitoumuksista.

5 §

Talletussuojamaksun määrä

Sen estämättä, mitä 1 momentissa säädetään, virasto voi laskea mainitussa momentissa tarkoitetut riskit myös muulla kuin EU:n vakavaraisuusasetuksen mukaisella menetelmällä. Viraston on tällöin riskiä arvioidessaan otettava huomioon laajasti talletuspankin toimintaan liittyvät riskit liitteen mukaisesti. Viraston on arvioitava talletuspankin riskejä seuraavilla tekijöillä ja niitä kuvavilla mittareilla:

1) pääoma, joka muodostuu talletuspankin omavaraisuusasteesta ja vakavaraisuusasteesta;

2) maksuvalmius ja varainhankinta, jotka muodostuvat talletuspankin maksuvalmiudesta sekä pysyvän varainhankinnan määrästä;

3) varojen laatu, joka muodostuu talletuspankin järjestämättömien saamisten osuudesta;

4) liiketoimintamalli ja johtaminen, jotka muodostuvat talletuspankin riskipainotetuista tase-eristä ja taseen ulkopuolisista sitoumuksista suhteessa yhteenlaskettuihin varoihin;

5) talletussuojarahastolle mahdollisesti aiheutuvat tappiot, jotka muodostuvat talletuspankin niistä varoista, jotka eivät ole vakuuskäytössä, suhteessa korvattaviin talletuksiin.

Jos virasto käyttää 7 momentissa tarkoitettua menetelmää, sen on vahvistettava jokaiselle talletuspankille kokonaisriskimittari yhdistämällä mainitussa momentissa tarkoitettuja riskimittarit liitteessä tarkoitettujen menetelmien ja painotusten mukaisesti. Viraston on vahvistettava jokaisen talletuspankin vuotuinen talletussuojamaksu kertomalla vuotuinen perusrahoitusosuus riskikorjauksen kertomella liitteen menetelmien mukaisesti. Riskikorjauksen kertoimen on oltava 0,75—1,5.

Jos talletuspankin Finanssivalvonnalle toimittama taloudellisen tiedon -raportti tai vakavaraisuusraportti eivät sisällä liitteessä tarkoitettuun riskimittariin tarvittavia tietoja eikä riskimittarin määritelmää ole riittävässä määrin EU:ssa yhdenmukaistettu, mittaria ei sovelleta. Muut riskimittarit mitataan tällöin uudelleen niiden liitteen mukaisiin painoihin siten, että painojen summa on yksi.

Tämä laki tulee voimaan päivänä kuuta 20 .